

Ihmisen yliaistimet

Pekka Ervastian esitelmä 18.2.1917

Kun tahdomme tutkia ihmisen aisteja, on meidän ennenkaikkeaa pidettävä mielessä, että ihminen itse ei ole tämä ruumiillinen olento, vaan hän on se psykhe, sielu, se henkiolento, se tajuava olento, joka elää ruumiissa ja käyttää aisteja jonkinlaisina välikappaleina, joiden välityksellä se saa tietoja ympäröivästä maailmasta ja voi siinä toimia. Me emme teosofeina saata mielikuvituksessamme ajatella samoin kuin ihmiset, joilla ei ole tietoa asiasta, saattavat ajatella, nim. että ihminen itse sielullisena olentona olisi yhtä aistimiensa kanssa, sillä me tiedämme, että ihminen itse on kolmiyhteinen henkiolento. Hän on tahtova, tietävä ja tunteva tajuntakeskus, joka aina käyttää aisteja, kun hän on puettu ruumiiseen ja elää aineellisessa maailmassa. Aistit kuuluvat hänen ruumiilliseen olemukseensa, ne ovat siinä kehittyneet. Niiden välityksellä hän saa tietoa ruumiillisesta, aineellisesta maailmasta; niiden välityksellä hän myös ohjaa toimintaansa aineen maailmassa. Meidän on pidettävä tämä mielessämme. Ihminen on kolmiyhteinen henkiolento, ja hänen olemuksensa puolet ovat nuo vanhan psykologisen jaotuksen mukaiset tahto, tunto ja tieto.

Kun ihminen tajuisena henkiolentona elää tässä ruumiillisessa maailmassa, niin hän käyttää viittä eri aistia, ja lisäksi vielä kahta, jotka eivät vielä ole kehittyneet kaikissa ihmisissä ja joista myöhemmin tulee tarkemmin puhe. Nämä aistit ovat ihmisen aineellisessa olemuksessa vähitellen kehittyneet ja kehittyvät edelleen. Ne eivät ole valmiita luomisen tuloksia, vaan ovat vähitellen kehittyneet, minkä myös tieteellinen tutkimus on todennut. Meidän on kuitenkin sanottava, että siinä järjestyksessä, mihin aistit asetetaan niiden kehitysluokittelun mukaan, on pieni ero tieteellisen ja salatieteellisen käsityksen välillä. Tämä johtuu siitä, että

tieteellinen tutkimus pysyttelee yksinomaan ihmisen karkean fyysillisen olemuksen alalla, eikä siis mene tutkimuksissaan kauemmaksi taaksepäin kuin tämän karkean fyysillisen ruumiin alkuaikaan, jota vastoin salatiede ottaa huomioon myös ihmisen näkymättömän aineellisen ruumiin, eetterisen kaksoispuolen ja tutkii ruumiillisen kehityshistorian lisäksi ihmisen aikaisempia vaihteita maailmassa, joka ei ollut samanlainen kuin tämä näkyvä fyysillinen maailma, vaan eetterinen, ylifyysillinen. Salatiede opettaa, että ihmisen kehitys tällä pallolla käy seitsemän juurirodun kautta, ja että jokaisessa juurirodussa kehittyy ihmiselle yksi uusi aisti. Ensimmäisessä juurirodussa kehittyi kuulo ja toisessa tunto. Nämä rodut eivät olleet vielä fyysillisiä, vaan ylifyysillisiä, eetterisiä. Vasta kolmas juurirotu on fyysillinen ja vain siihen saakka ulottuu tieteellinen tutkimus. Sientähden tiede puhuessaan aistien kehityksestä sanoo, että ensiksi kehittyi tuntoaisti ja sitten vasta kuulo. Tiede myöntää, että kuulo voi esiintyä jo hyvinkin varhaisella kehitysasteella, mutta väittää, että tunto sittenkin on ensimmäinen aisti, joka voi ilmetä. Salatiede sensijaan sanoo, että kolmannessa juurirodussa – johon siis tiedemiehet sijoittavat tunto- ja kuuloaistin alkamisen – alkaa ihmiselle kehittyä näköaisti, ja että tuon juurirodun lopussa ihminen oli salatieteellisesti katsoen jo täysin järkevä, näkevä, kuuleva ja tunteva olento. Neljännessä juurirodussa kehittyi makuu- ja viidennessä, missä me nyt elämme, on kehittynyt viides aisti, haju.

Sitten tulevat nuo kaksi aistia, joista edellä jo lyhyesti mainitsin, ja jotka eivät vielä ole varsinaisesti kehittyneet ruumiillisiksi aisteiksi, vaan jotka tulevat myöhemmin sellaisiksi kehittymään, n.s. kuudes ja seitsemäs aisti. Kuudennessa juurirodussa kehittyy kaikille ihmisille aisti, jota voi nimittää "sympaattiseksi aistiksi", ja seitsemännessä rodussa kehittyy viimeinen fyysillinen aisti, jota voi nimittää "telepaattiseksi aistiksi". Meillä kaikilla tulee siis olemaan seitsemän aistia, joista viisi ensimmäistä ovat nyt jo verrattain paljon kehittyneet. Kaksi

viimeistä ovat uinuvia aisteja, ne toimivat kyllä jollakin tavalla, mutta ovat toisiin verrattuina aivan uinuvassa tilassa. Tämän alkukuvauksen jälkeen saatamme paremmin kuvata kaikkia aisteja ja niiden salatieteellistä kehitystä. Tällöin katselemme aisteja siltä kannalta, että ne ovat osaksi jonkinlaisia kanavia, joiden kautta ihminen sielullisena olentona ottaa vastaan tietoa ympäröivästä maailmasta; osaksi myös semmoisia välineitä, joita ihmisen täytyy omistaa, voidakseen elää ja toimia tässä häntä ympäröivässä maailmassa

Kun me ajattelemme ihmistä tuossa ensimmäisessä juurirodussa, niin teosofisista opetuksista tiedämme, ettei ihmisellä silloin vielä ollut varsinaisesti ajatuskykyä eli minuutta, vaan hänen inhimillinen minuutensa oli vasta kehittymässä, ja siis inhimillinen sieluelämä oli varsin alkuperäistä laatua. Ihminen oli aivan muodoton, sangen epämääräinen möhkäle tai pilvi, hän oli kuin pelkkä aura vain. Hänellä ei ollut inhimillistä ruumista. Mitä merkitystä oli hänen minuudelleen sillä, että hänelle kehittyi kuuloaisti tässä ensimmäisessä juurirodussa? Tämä kuulo ei ollut mitään fyysillistä kuuloa, ei mitään korvan kehitystä – sehän saattoi alkaa vasta kolmannessa juurirodussa – vaan se kuulo oli sielullisempaa ja salaperäisempää laatua. Ihminen oli tuossa näkymättömässä maailmassa auran tapainen olio, jonka sisäinen elämä oli aivan epämääräistä, niin ettei hänellä ollut muuta kuin yksi ainoa harrastus. Mikä oli tuo harrastus? Se oli yksinkertaisesti vain "olla", tuossa alkuaineisessa tilassa hänen ainoa harrastuksensa oli pysyä olemassa. Hänellä oli täysi työ siinä. Onhan siinä täysi työ vielä nytkin, mutta silloin ei ihmisellä ollut mitään muuta intressiä. Ja tämäkin oli rajoitettua, sangen alkeellisesti rajoitettua, se oli vain sitä, että hän pysyisi olemassa. Ja se tietoisuus olemassaolosta ei ollut millään tavalla romanttista, se oli ainoastaan sitä, että pysyi jollakin tavalla tasapainossa, pystyasennossa. Maailma oli silloin kuin aaltoileva meri, ja jos ihminen siinä eläessään olisi ollut varomaton tai kykenemätön pysymään pystyssä, ei se olisi ainoastaan ihmistä

niellyt ja upottanut, vaan se olisi voinut tunkea hänen lävitseen ja hajottaa hänet. Se maailma oli kuin suuri ääniaaltojen maailma. Jos ihminen nyt salatieteilijänä koettaisi asettua ensimmäisen juurirodun kannalle ja ymmärtää sitä, niin tulisi hänen tajuntaansa siitä sellainen kuva, että se on ollut jonkinlaista luovaa ääntä, luovaa sanaa. Ja ihmisen, joka silloin oli ruumiistuneena tuohon maailmaan, täytyi koettaa pysyä pystyssä ja koossa. Se työ valtasi kokonaan hänen harrastuksensa. Ja se kyky, joka hänelle kehittyi ja jonka avulla hän pysyi pystyssä eikä hajonnut, oli kuulo sentähden, että siinä maailmassa ihmiselle kehittyi tasapainon aisti, joka on yhteydessä korvan kanssa. On tieteellinen tosiasia, että korva on tekemisissä tasapainokyvyn kanssa. Se kyky kehittyi tässä ensimmäisessä juurirodussa. Se ei ollut kuulemista siinä merkityksessä, kuin me nyt kuulosta puhumme. Ihminen eli maailmassa, joka oli kuin ääniaaltojen myrsky, joka ympäröi häntä ja olisi kaatanut hänet kumoon, ellei hänellä olisi ollut tasapainokykyä. Ja kun hän käytti sitä kykyään ja koetti pysyä pystyssä, niin oli hänessä jotakin, joka soi.

Me tiedämme, että joka aistilla on sekä positiivinen että negatiivinen, sekä aktiivinen että passiivinen puolensa. Aistin passiivinen puoli on n.s. aistireaktioni, joka on sitä, että aistielin reagoi ympäröivän maailman ärsykkeisiin, kun taas positiivinen puoli on siinä, että ihminen aistien avulla ilmentää itseään, hän tietää, ajattelee, tahtoo ja tuntee. Me voimme nimittää aistin passiivista, negatiivista puolta "reaktioniksi" ja aktiivista eli positiivista puolta "aktsioniksi". Silloin vastaa kuuloaistin passiivista puolta eli kuulon reaktionia tasapainossa pysyminen ja positiivinen puoli eli aktsioni on äänen aikaan saaminen ihmisessä itsessään, sillä tuossa ensimmäisessä juurirodussa ei ääni ollut mitään määrättyä ääntä, niinkuin me nyt sitä käsitämme, sillä ihmisellä ei ollut semmoisia aisteja, niinkuin me nyt sitä käsitämme, sillä ihmisellä ei ollut semmoisia aisteja, joiden avulla hän olisi ääntä vastaanottanut ja antanut, vaan koko hänen olemuksensa soi.

Sitten seuraava aisti on tuntoaisti, joka kehittyi toisen juurirodun aikana. Tunto on niin kaukainen aisti. Meidän ei ole vaikea käsittää toisen juurirodun aikaista tuntoaistia, sillä se oli lähellä fyysillistä tuntoaistia. Tuossa juurirodussa, jolloin ihminen vielä oli ilman fyysillistä ruumista, tämä tunto oli sitä, että ihminen reagoi kylmän ja lämpimän. Se on siis kylmän ja lämpimän tunto. Tuntoaistin reaktiosi on siis kylmä ja lämmin, mutta jos tahdomme olla tieteellisesti tarkkoja, niin voimme puhua vain lämmöstä, ja siksi sanomme, että sen reaktiosi on lämmin, lämpö. Ei ole vaikea ymmärtää, mikä tämän aistin aktiosi on. Ihmisellä on se ominaisuus, että hän pakenee ja koettaa välttää liian suurta kylmyyttä samoin kuin liian suurta lämpöäkin, sillä hänessä itsessään vallitsee aivan tarkkaan määrätty sisäinen lämpö, eikä hän kärsi liian suurta vastakohtaa omalle lämmölleen. Siksi hän pakenee liian suurta tai kylmyyttä ja etsii itselleen sopivaa lämpötilaa. Ja se kyky, joka hänessä tämän ominaisuuden kautta herää, on liikuntakyky. Kun ihminen alkoi aistita kylmää ja lämmintä, hän samalla alkoi liikkumaan. Tuntoaistin aktiosi on siis liikuntakyky, ja tällainen on ihmisen ylifyysillisen olemuksen kehitys aistien kannalta.

Kun nyt käymme tutkimaan puhtaasti fyysillisten aistien kehitystä, on hyvä pitää mielessä, että ihmisessä sitä ennen kehittyi tuntoaisti ja silloin samalla liikuntakyky. En mene takaamaan, mikä fyysillinen aistielin on ensiksi kehittynyt, mutta molemmat, tunto ja kuulo, ovat primitiiviset aistit. Sentähden on kaikissa elävissä olennoissa tuntoaisti kehittynyt ja niillä on myös liikuntakyky. Mutta samalla ne ovat myös tasapainossa, joten tunto ja kuulo yhdessä kehittävät fyysillisen tasapainokyvyn, vaikkei ulkonaista korvaa vielä olisikaan.

Kolmantena kehittyi ihmisessä näköaisti, ja vasta silloin tuli ihminen varsinaisesti ihmiseksi, sillä silloin ruumistuivat ihmiskuntaan sen minuudet, n.s. "manasaputrat", älyn pojat eli varsinaiset ihmissielut, jotka siihen saakka olivat olleet sisemmissä maailmoissa, sillä ne eivät voineet ruumistua tuossa

alkeellisessa ylifyysillisessä ihmiskunnassa. Tässä kolmannessa juurirodussa he ruumistuivat, ja siinä heräsi inhimillinen ajatus inhimillisen näkökyvyn keralla. Me tulemme siis siihen, että varsinaisesti ensimmäinen inhimillinen kyky on näkeminen. Ja jos kysymme, mikä on tämän fyysillisen näköaistin reaktiosi, mikä sisempi ominaisuus sitä vastaa, silloin luonnollisesti sanomme, että näköaistia vastaa ajatus, sen reaktiosi on ajatus, joka selittää sitä maailmaa, jota nähdään. Näköaistin aksioni on silloin se ajatus, joka saa aikaan jotain toimintaa maailmassa. Me kutsumme reaktсионiksi sitä ajatusta, joka toimii passiivisena, vastaanottavana, sillä ajatus muuttuu aktiiviseksi vasta silloin, kun ihminen itse tahtoo jotain luoda. Ajatus on passiivinen silloin, kun se toimii vain ympäröivää maailmaa selittävänä. Ihminen näkee, huomaa jotakin ympäröivästä maailmasta ja sen johdosta saa mieleensä jonkin kuvan. Se on se ajatus, joka on näkökyvyn reaktсионia, mutta aksionia vastaa toiminta.

Me huomaamme, että kun ihminen on saavuttanut nämä kolme ensimmäistä aistia, silloin hän on itse asiassa jo aivan kuin saavuttanut itsensä sielullisena olentona, hän voi jollakin tavalla ilmentää osan omasta sielustaan, sillä nämä kolme aistia vastaavat ihmisen kolmilukua: tahto, tunto ja tieto. Silloin hän on täydellinen elävä olento. Hän on, silloin kun hän on tasapainossa, hän liikkuu ja toimii. Kun hän saavutti nämä kolme aksionia: on, liikkuu ja toimii, niin heti oli ihminen valmis, ja silloin syntyi hänelle fyysillinen ruumis senkin nojalla, että hänen korkeampi minänsä, hänen inhimillinen olentonsa syntyi ruumiiseen. Ja sitten seuraavat muut aistit, jotka vain laajentavat ihmisen toimintapiiriä hänen ollessaan, liikkeessaan ja toimiessaan, mutta eivät lisää häneen mitään.

Kun sanotaan, että neljännessä juurirodussa kehittyi makuaisti, niin voimme kysyä, mikä on sen aksioni ja reaktiosi, se ihmissielun sisäinen ominaisuus, joka samalla kehittyi ihmisessä? Neljäs juurirotu, sehän eli Atlantis-mantereella, ja kun ajattemme tuota atlantilaista rotua ja sen elämää siinä

valossa, mitä siitä on teosofisessa kirjallisuudessa puhuttu, niin tiedämme, että ihmisille silloin oli asetettu ratkaistavaksi suuri probleemi, probleemi, jota ihminen ei silloin ratkaissut, ja joka siitä saakka on ollut ja on yhä edelleenkin ihmiskunnan probleemina. Neljännessä rodussa ihmiselle kehittyi makuaisti ja samalla ihmissielulle annettiin ratkaistavaksi hyvän ja pahan probleemi. Ja makuaistin passiivinen puoli eli reaktiosi on juuri valinta hyvän ja pahan välillä, ja aksioni on toiminta tuon valinnan mukaan. Reaktiosi on se jokin, millä hän erottaa hyvän ja pahan, ja aksioni se valinta, minkä mukaan hän toimii. Tämä kehittyi ihmisille neljännen aistin yhteydessä.

Nyt elämme viidennessä juurirodussa, ja tässä rodussa on kehittynyt ja kehittyä edelleen hajuaisti. Me kysymme siis: Mikä sielullinen ominaisuus ja kyky meidän on kehitettävä tämän aistin yhteydessä? – Ohimennen olkoon sanottu, että kun puhuttiin hyvästä ja pahasta, niin löytyy ihmisiä, jotka eivät tahtoisi käytettävän noita nimityksiä. He puhuvat mausta muussakin merkityksessä. He sanovat esim.: ”Hyvä makuhan se ihmiselle jo sanoo, mikä on hyvää ja mikä on pahaa”. Se on kyllä yksipuolisesti ajateltua. – Nyt ihmiset ovat saaneet hajuaistin ja me kysymme: mikä on se sielullinen ominaisuus, joka sitä vastaa, se probleemi, joka nyt on ratkaistava? Se probleemi on terveyden ja sairauden probleemi, se on tekemisissä tämän aistin kanssa. Jos tutkimme selvänäköisesti ihmiskunnan kehitystä, niin huomaamme, että sairautta ei ole ennen, muinaisina aikoina olemassa niin paljon kuin sitä nyt on. Kolmannessa ja neljännessä ei ollut niin paljon sairautta kuin nyt. Tässä viidennessä juurirodussa on ihmiselle kehittynyt täydellisempi hermo-organismi kuin ennen, ja siksi ihmiset ovat myös alttiimpia ja vastaanottavampia sairauksille kuin ennen. Tässä rodussa on kysymys terveydestä ja sairaudesta astunut ratkaistavaksi ihmiskunnan eteen. Mitä ihmiskunta nykyisin enemmän miettii, kuin miten sairaudet saataisiin poistetuksi ja ihmiskunta kokonaisuutena tulisi terveemmäksi ja

voimakkaammaksi? Se probleemi on annettu ihmisten ratkaistavaksi, mutta vielä me emme ole sitä ratkaisseet. Kukaan meistä ei vielä ole täysin vapautunut siitä, mitä kutsutaan sairaudeksi. Vaikka suuri Mestari ruumistuisi, niin hänkin olisi altis kaikelle sille raihnaudelle, mikä on meille olennaista. Sentähden terveys ja sairaus probleemina muodostaa hajuaistin reaktionin ja aksionina on sairauden voittaminen

Sitten tulemme kuudenteen juurirotuun, jonka tulee kehittää sympaattista aistia, tuota merkillistä kykyä tuntea sympatiaa toista ihmistä kohtaan. Tämän aistin vaikutus näkyy selvimmin ihmisen nuoruusaikana. Kun ihminen on nuori, nuorukainen tai neitonen, niin muutamat olennot toisesta sukupuolesta vaikuttavat toisiin hyvin magneettisesti, ja se, joka vaikuttaa eniten magneettisesti, tulee rakkauden kohteeksi. Se on tämä uinuva sympaattinen aisti, joka määrää, kehen ihmisen tulee rakastua. Se on salaperäinen ja itsetiedottomasti toimiva aisti, kuin suuri luonnonvoima, ja sentähden sanotaan: Ei ihminen, voi tietää, minkä tähden hän rakastuu siihen tai siihen. Tämä aisti on myös se, joka kertoo ihmiselle, kuka on hänelle vihamielinen. Se on ehkä ollut ennen fyysillisesti jonkun verran kehittyneempi kuin nyt. Kun tarkastamme selvänäköisesti atlantilaisia aikoja, niin huomaamme, kuinka ihmisillä on kuin jokin tällöinen aisti. Ihmiset olivat silloin astraalisesti selvänäköisiä, vaikka se selvänäköisyys ei ollut samanlaista, kuin mitä se tulee olemaan silloin, kun ihmisissä kehittyy selvänäköisyys korkeammassa merkityksessä, jolloin se astraalinen selvänäköisyys on tekemisissä syvempien aistien kanssa, joista nyt on kehittymässä sympaattinen aisti. Mutta silloin, vanhoina aikoina, jolloin näkökyky oli vähemmän kehittynyt kuin nyt, oli tuo astraalinen selvänäköisyys hyvin alkuperäistä laadultaan ja silloin siihen yhdistyi jotakin tulevaisuuden sympaattista aistia vastaavaa. Nämä tulevat aistit, kuudes ja seitsemäs, ovat siinä suhteessa merkillisiä, että ne ovat niin lähellä ihmisen varsinaisia yliaisteja, joita kuudes ja seitsemäs rotu kehittävät, että tulevaisuudessa,

jolloin ne kehittyvät, tulee myös ihmisen sieluelämä kehittämään hänen astraalisia ja mentaalaisia kykyjään, niin että niitä voi hyvin helposti toisiinsa sekoittaa. Kun tulevaisuuden ihmisissä kehittyä selvänäköisyys, niin se ehkä saa yllätyksiä aikaan. Varsinkin kuudennessa juurirodussa tulee olemaan sangen lähellä vaara, jonka oireita me nyt jo voimme huomata. Kun ihmisessä herää yliaistillisia kykyjä, niin ne kyvyt ovat kuin aisteja, jotka voivat reagoida, eikä hän osaa niitä hillitä. Ne ovat silloin passiivisia reaktioita, joita me kutsumme mediumismiksi. Kuudennessa juurirodussa mediumisuus tulee olemaan tavallinen ilmiö. Vaikkei ihminen silloin olisikaan klärvoijanti, niin hänessä kuitenkin tulee olemaan paljon mediumisuutta. Ellei tulla olemaan tarkkoja tieteellisesti, niin pidetään mediumisuutena kaikkea sitä, mitä ei voi viidellä aistilla havaita ja tietää. Ja se probleemi, jonka sympaattinen aisti heittää ihmisen eteen, on uutta laatua. Se probleemi on meidän edessämme jo nyt, emmekä me osaa sitä ratkaista. Se probleemi on rakkauden ja vihan salaisuus.

Ja sitten voimme vielä sanoa, mikä on oleva probleemina seitsemännessä juurirodussa, jolloin kehittyä telepaattinen aisti. Me voimme sanoa, että tuossa rodussa, jonka sisäisenä pohjasävelenä tulee olemaan hyvyys, asetetaan probleemiksi hyvän ja pahan vaikutus ihmisiin, eli – niinkuin voisimme sanoa – musta ja valkoinen magia, sanokaamme yleisesti magia. Aistimuksen positiiviseksi puoleksi, aksioniksi, tulee silloin hypnotismi ja suggestioni, koko se ihmisen vaikutus toisiin ihmisiin. Ihminen tulee silloin tietämään, mikä on hänen jokahetkinen vaikutuksensa toisiin.

Aisti	Reaktion (passiivinen)	Aksioni (positiivinen)
Kuulo	Tasapaino	Ääni, ääntäminen
Tunto	Lämpö	Liikuntokyky
Näkö	Ajatus	Toiminta
Maku	Hyvä ja paha	Hyvyys
Haju	Terveys ja sairaus	Terveys
Sympatia	Rakkaus ja	Viha
Telepatia	Valkoinen ja	Musta magia

Nyt on huomattava, että olemme koko ajan puhuneet yksinomaan fyysillisistä aisteista, emme ollenkaan n.s. yliaisteista eli sielullisista aisteista. Siksi kysymmekin nyt: Mitä ovat nuo sielulliset aistit, astraaliset ja mentaaliset yliaistit? Tähän kysymykseen vastaamme heti: Ne eivät ole mitään uusia fyysillisiä aisteja. Fyysillisiä aisteja kehittyy vain nuo seitsemän, joista edellä olemme puhuneet. Ja kun ihmisessä alkavat kehittyä yliaistit, niin on se sitä, että hän nyt alkaa vetää fyysillisiä aistejaan sisäänpäin, syventyäkseen enemmän tähän maailmaan, josta hän on päässyt selvyteen. Fyysillisillä aisteilla hän on päässyt selville tämän maailman pinnasta ja ulkopuolesta, mutta astraalisten ja mentaalisten aistien herätessä hän vetäytyy sisään päin, ja tutkii maailmaa tarkemmin kuin ennen. Sentähden ei pidä ajatella, että astraalinen selvänäköisyys on kuudes aisti ja että mentaalinen aisti on seitsemäs aisti. Tämä väite on epäjohdonmukainen sentähden, että kuudes ja seitsemäs aisti ovat fyysillisiä aisteja, jotka vasta tulevaisuudessa kehittyvät ihmiskunnalle, jota vastoin astraalinen ja mentaalinen aisti ovat ylifyysillisiä aisteja, jotka kehittyvät rinnan fyysillisten aistien kanssa. Niillä tutkitaan aina sisäisiä maailmoita, niillä tutkimme tätä maailmaa sen sisäpuolelta, syvemmin. Kun siis puhumme astraalisista aisteista, emme saa sekoittaa niitä näihin seitsemään aistiin.

Kun puhumme ylifyysillisistä aisteista, niin voimme erottaa niitä kolmea lajia, voimme puhua astraalisista, mentaalisisista ja

buddhisista aisteista. Nyt on niin, että astraalista aistia vastaa aina jokin fyysillinen aisti, ja mentaalista samoin, ja myös buddhista aistia niinikään. Mitä ovat nämä fyysilliset aistit? Ne ovat niitä aisteja, jotka ovat ihmisellä olleet niin kauan kuin hän on ollut ihminen, sillä puhe astraalisista y.m. yliaisteista merkitsee ainoastaan sitä, että fyysillisten aistien voima kääntyy sisään päin.

Kun puhutaan astraalisista aisteista, niin nimitetään niitä yhteisellä nimellä selvänäköisyydeksi, ja sillä viitataan siihen, että astraalinen aistiminen on näkemistä. Vaikka ihminen aistisi astraalisesti mitä tahansa, niin koettaa hän tulkita aistimustaan kuvien muodossa. Joka on kokenut jotain astraalisesti, hän tietää, että se kokemus on tullut kuvien muodossa. Kun ihminen näkee jotakin astraalisesti, niin se tulee jonkinlaisen taulun tai elokuvien muodossa, hän näkee taulun, jossa on yksi pinta, mutta jossa on elämää. Ja sentähden voimme ymmärtää, mitä salatieteilijät tarkoittavat sanoessaan, että selvänäköisyys eroaa muotonsa puolesta tavallisesta näkemisestä siten, että se vähentää dimensiooneja, ulottuvaisuuksia. Kun tässä näkyvässä maailmassa on kolme dimensioonaa, niin nämä salatieteilijäfilosofit sanovat, että astraalimaailmassa ne supistuvat kahteen dimensiooniin. Siinä ei ole kuin kaksi dimensioonaa, se on vain pintaa. Tämä on okkultisesti niin totta, että monet salatieteilijät voivat aivan hyvin kuvata astraalimaailman kahden dimensioonin maailmaksi. Mutta toisaalta on myös niin, että monet salatieteilijät kuvatessaan astraalimaailmaa, nimittävät sitä neljän dimensioonin maailmaksi. – Jos olette lukenut kirjaani ”Mitä on kuolema?”, niin tiedätte, että puhun siinä astraalitasosta neljän dimensioonin maailmana, ja se on myös okkultisesti totta. Tämä on huomattava seikka, että astraalimaailma on sekä kahden että neljän dimensioonin maailma. Voi sanoa, että se on kahden dimensioonin maailma, mutta jos tahtoo olla tieteellisen tarkka, niin voi puhua neljästä dimensioonista. Mitä se neljäs dimensiooni vaikuttaa? Se on

sangen merkillinen dimensiooni. Kun me tahdomme kuvata kolmea dimensioonina, niin me sanomme, että ne muodostuvat siten, että ajatellaan kolmea suoraa viivaa, jotka ovat kohtisuorassa toisiaan vastaan. Siinä meillä on kolme ulottuvaisuutta, ja jos niihin lisätään neljäs ulottuvaisuus, niin merkitsisi se sitä, että näitä kolmea keskenään kohtisuoraa viivaa vastaan vedettäisiin neljäs viiva, joka olisi kohtisuorassa niitä kaikkia vastaan. Me tiedämme, ettemme osaa tällaista mielessämme kuvitella, se neljäs viiva häviää olemattomiin. Mutta mitä se neljäs viiva, jota ei ole olemassa, käytännössä saa aikaan? Se neljäs ulottuvaisuus merkitsee käytännössä sitä, että se paljastaa koko kappaleen, se aukaisee sen. Jos nelidimensioonisessa maailmassa otamme jonkun kappaleen, esim pöydän, tarkasteltavaksemme, niin se neljäs ulottuvaisuus, joka leikkaa kohtisuorassa kolmea ulottuvaisuutta, näyttää sen kaikilta puoliltaan samalla kertaa, se levittää sen kokonaisuudessaan yhdeksi tasoksi. Neljäs dimensiooni saa aikaan sen, ettei pöytä säilytä mitään salaisuuksia meidän katseeltamme. Kolmedimensioonisessa maailmassa pöydässä on aina ainakin yksi sivu, jota emme näe, mutta kun katselemme sitä astraalisella aistilla, neljättä ulottuvaisuutta pitkin, niin se leviää pinnaksi, se paljastaa kaikki salaisuutensa. Tämä on kuvaannollista kieltä, sillä todellisuudessa ei esine leviä kun sitä katselemme astraalisesti, vaikka se paljastaakin kaikki salaisuutensa ikäänkuin olisi pinta. Meidän katseemme ei tunkeudu esineen sisälle, siksi voimme myös puhua astraalimaailmasta kaksidimensioonisena maailmana ja sanoa, että astraalinen näkeminen on näkemistä kahdessa dimensioonissa.

Kun tahdomme erottaa ja laajemmin puhua astraalisista aisteista, niin meille on hyvänä apuna eräs kaava, joka esittää aisteja jaoteltuina aineen eri tilojen mukaan. Salatieteellisesti luokiteltuna on aineella seitsemän olotilaa, kolme fyysillistä: kiinteä, juokseva ja kaasumainen tila, ja neljä eetteristä, joita

nimitetään: ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs eetteri. Kiinteätä ainetilaa vastaa maa, juoksevaa vesi ja kaasumaista ilma. Nyt tuossa kaavakkeessa vastaavat nämä aineen tilat fyysillisiä aisteja niin, että maata vastaa tunto, vettä vastaa maku – maku on kaikkien fluidumien eli juoksevien aineiden aisti. Ilmaa vastaa haju aisti ja eettereitä alhaalta ylöspäin lukien ensin sympathya, sitten näkö, kuulo ja telepatia. Vielä jaotellaan nämä aistit eri ryhmiin niin, että neljää alemmaa sanotaan kosketusaisteiksi ja kolme ylempää vibratsionaisteiksi, kuitenkin niin, että kolme alinta ovat varsinaisesti kosketusaisteja ja neljäs, sympathya, on välimuoto kosketus- ja vibratsionaistien välillä. Tämä kaava on hyvä pitää mielessä, sillä kun ihmisessä alkavat astraaliset aistit kehittyä, niin ne kulkevat aineen tilojen mukaan. Ne voivat alkaa kehittymisensä mistä kohdasta tahansa, mutta niitä voi aina luokitella niinkuin fyysillisiäkin aisteja, vaikkakaan ei fyysillisten aistien vaan ainetilojen mukaan.

Eetteri I	Telepatia	)	Vibrat-	Selvä-	(
	tulevaisuuteen				
Eetteri II	Kuulo	{	sioni-	näköisyys	}
	menneisyyteen				
Eetteri III	Näkö	)	aistit		(
	nykyisyyteen				
Eetteri IV	Sympatia			Psykometria	
	(Tuli)				
Ilma	Haju	)	Kosketus-		
	Epämääräiset	{	povaus ja		}
Vesi	Maku	{	aistit	astraliset	{
					alempi
Maa	Tunto	)	aistit		(
	psykometria				

Se, mikä on astraalisille aisteille ominaista, on tunne, sillä kun ihminen alkaa ottaa vastaan astraalisia vaikutelmia, herää hänessä jokin epämääräinen tunne. Astraalisessa aistimisessa on aina kysymys jonkinlaisen tunteen aistimisesta, sillä

astraalimaailmassa on aivankuin pohjasävyinä se, mitä me kutsumme tunteeksi. Astraalimaailma ei ole samanlainen kuin tämä fyysillinen maailma, vaikka sitä kuvataankin sen kaltaiseksi. Sanotaan, että siinä on maisemia, siinä on eläimiä, kasveja y.m. niinkuin fyysillisessäkin maailmassa. Tämä kaikki on kuitenkin vain näennäisesti niin, todellisuus on aivan toinen, sillä se maailma, joka näyttäytyy tuollaisina kuvina, perussävyinä on tunne ja tunteen voima, ja sen tähden sen muodollisuus on aivan riippuvainen ihmisten ja muiden elävien olentojen tunteista ja ajatuksista. Tämä fyysillinen maailma ei paljoakaan välitä ajatuksista ja tunteista. Vaikka kuinka ajattelisimme ja tuntisimme, että tämän Helsingin pitäisi olla toisenlainen kuin se on, niin ei se siitä muutu. Astraalimaailmassa on asia aivan toinen. Se poikkeaa tästä maailmasta siinä, että se on altis tunteiden vaikutuksille, niin että kun siinä katselee maisemaa ja tahtoi, että se olisi toisennäköinen kuin mitä se on, niin se muuttuu. Omasta unielämästämmme tiedämme, että unimaailmassa ei ympäristömme ole sillä tavalla varma kuin fyysillinen maailma, vaan se saattaa yht'äkkiä muuttua meidän mielikuvituksestamme riippuen.

Kun nyt alemmat astraaliset aistit heräävät ihmisessä, niin ne tuntuvat epämääräisenä astraalisena herkkyytenä ja alkuperäisenä psykometriana, niin että ihminen, jossa ne heräävät, osaa jollain tavalla ennustaa ja povata. Povaamisella tarkoitan tässä kaikkea semmoista ennustamista y.m.s., joka ei saa olla mitään arvaamista, vaan jossa on todellista tietoa mukana, kaikkea kortista, munasta, viinasta, kädestä y.m. katsomista, sillä sen aiheuttaa alempien astraalisten aistien herääminen, ja niiden eräs puoli on tuollainen alempi psykometria. Tämä merkitsee silloin sitä, että jollain keinolla helpotetaan astraalista aistimista. On huomattu, että se käy helpommin, jos saa koskettaa sitä henkilö, jolle ennustaa. Jos povatessa pitää kädestä kiinni povattavaa, niin se pieni kosketus, mikä siinä silloin on, vaikuttaa psykometrisesti. Usein vaikuttaa psykometrisesti jo sekin, jos se ihminen on

ylimalkaan lähellä, jolle povataan. Tällöin on kysymyksessä semmoinen astraalinen aistiminen, jolloin astraalisesti herkkä ihminen huomaa toisen henkisen atmosfäärin eli auran, ja tämä aura vaikuttaa sellaisella tavalla, että siitä huomaa ja saa selville jotain asianomaisen henkilön tulevaisuudesta. Tämä aistiminen voi ottaa sen muodon, että ihminen on näkevinään joitain väri-ilmiöitä. Sen ei tarvitse merkitä mitään korkeata selvänäköisyyttä, sillä nämä alemmat aistit näyttävät ihmiselle juuri väri-ilmiöitä. Kun joku alkaa tajuta astraalimaailmaa, niin hän alkaa nähdä väri-ilmiöitä ilman mitään fyysillistä syytä, miksi hän niitä näkee. Astraalinen näkeminen on vain värien näkemistä.

Kun sitten psyykkiset kyvyt kehittyvät edelleen, niin alkaa ihmisessä kehittyä varsinainen psykometrinen kyky, ja se on sangen merkillinen kyky. Me olemme nähneet esimerkkejä todellisesta psykometriasta silloin, kun englantilainen Mr. Peters vieraili täällä. Hän näytti paljon esimerkkejä siitä. Hän otti jonkin esineen käteensä, ja ensimmäinen vaikutelma siitä oli hänelle sympaattinen tai antipaattinen. Ja kun hän voitti itsessään tuon ensivaikutelman, sai hän nähdä jonkin kuvan, joka ei ollut tekemisissä itse esineen kanssa. Hänelle annettiin esim. kello käteen, ja se toi hänen mieleensä kuvan vainajasta, joka oli aikoinaan omistanut tuon kellon. Kello antoi sen astraalisen, psykometrisen johtolangan, jolla hän pääsi vainajan luo, ei henkimailmaan, vaan sen muiston yhteyteen, joka on olemassa tuosta vainajasta. Kelloon on tarttunut vainajan auraa ja psykometrisoijalla on semmoinen kyky, että hän saa tietää, mikä sen on vaikuttanut. Hän ottaa kellon käteensä ja näkee: tuossa on paljon sinistä, ja silloin hän tietää, että se vainaja on ollut ihana ihminen, henkevä ihminen. Kun hän tulee näin kosketuksiin vainajan auran kanssa, niin hän voi sanoa: Semmoinen ja semmoinen on se henkilö, joka on tämän kellon omistanut.

Varsinaista astraalista näköä ei ihminen saavuta, ennenkuin hänessä kehittyvät ylempät astraaliset aistit. Nämä kolme

ylempää aistia ovat kaikki selvänäköisyyttä jollakin tavalla. Ensimmäinen näistä korkeammista aisteista, se joka vastaa ja syventää fyysillistä näköaistia, on selvänäköisyyttä nykyajassa. Se on kaukonäköisyyttä, joka vastaa fyysillistä näköä, mutta jolle ei paikallisuus aseta rajoja. Se näkee kuinka kauaksi tahansa tässä fyysillisessä maailmassa.

Toinen korkeampi aisti on selvänäköisyyttä menneisyyteen nähden, ja se vastaa ja syventää fyysillistä kuuloaistia. Sekin on eräänlaista kaukonäköisyyttä, mutta semmoista, joka kulkee ajassa taaksepäin kuinka kauas tahansa. Mutta kun selvänäköisyys tässä korkeammassa merkityksessä kehittyy täyteen mittaansa, liittyy siihen vielä kolmas puoli, joka syventää korkeinta fyysillistä aistia, telepaattista aistia. Silloin ihminen saavuttaa rajattoman näön tilan niinhyvin nykyisyyteen kuin menneisyyteen ja tulevaisuuteen nähden.

Tällä tavalla voimme näitä aisteja luokitella, mutta täysi selvyys niiden laadusta voidaan saavuttaa vain kokemuksen kautta. Kun ihmiskunnassa nämä psyykilliset kyvyt kehittyvät pitemmälle, niin että kehittyy edellä mainitsemamme näkö menneisyyteen korkeammalla tavalla, silloin me voimme tutkia esim. historiaa aivan uudella tavalla. Tästä tämmöisestä tutkimuksesta on meillä muuan esimerkki jo nyt. Amerikassa on eräs professori, jonka vaimolla on suuret psyykilliset kyvyt, julkaissut pari paksua nidosta, joissa hänen vaimonsa kertoo kokemuksistaan. Kun hän esim. oli Egyptissä, niin hän pyramiideista kertoi mitä ihmeellisimpiä asioita. Kun ihmisessä herää tämä kyky, niin hän voi ihan uudella tavalla tutkia historiaa, ja kuinka paljon luotettavampaa semmoinen tutkimus onkaan, kuin painaa muistiinsa kirjoista lukemiaan historioitsijoiden johtopäätelmiä? Tulevaisuudessa otetaan selvää, miten asiat ovat todellisuudessa tapahtuneet.

Lopuksi koetamme lyhyesti kuvata, mitä ovat mentaaliset aistit. Niinkuin astraaliset kyvyt ovat ikäänkuin kuvien näkemistä, niin on myös mentaalinen aistitseminen eräänlaista

kuulemista. Se ei ole fyysillistä kuuloa, vaan se on aistumusta ikäänkuin kuulisi. Ja se merkitsee sitä, että tämä maailma, joka astraalisesti aistittuna näyttäytyy pintana, tauluna, paljastuu mentaalisesti aistittuna askeleen syvemmältä. Kun me astraalisesti näemme jonkin värin, niin kun siihen liittyy mentaalinen aistitseminen, niin me ymmärrämme, mitä se merkitsee. Tämä ymmärtäminen ei silloin ole aivan samaa, kuin mitä me täällä tarkoitamme ymmärtämisellä. Täällähän me ymmärrämme jonkin asian sillä tavalla, että teemme havaintoja ja vedämme niistä itse johtopäätöksiä sen nojalla, mitä olemme ennen oppineet. Kun esim. astraalisesti näemme jonkin ihmisen aurassa sinistä, niin me sanomme: Ahaa, olen kuullut, että sininen väri aurassa merkitsee sitä ja sitä. Tuo ihminen on siis semmoinen ja semmoinen. Mutta joku toinen selvänäkijä katsellessaan samaa väri-ilmiötä voikin sanoa: Sehän onkin punaista! Ei ole mitään takeita siitä, onko astraalinen selvänäkijä todella nähnyt oikein, ellei hänessä ole samalla herännyt mentaalinen aisti, joka sanoo: tuo merkitsee sitä ja sitä. Se, että näkyy jotain väriä, ei ole pääasia, vaan se, että tuo väri-ilmiö itse sanoo: Minä tarkoitan sitä ja sitä. Mentaalinen aistitseminen merkitsee juuri tätä, mentaalinen kyky vaikuttaa sen, että ihminen ymmärtää näkemänsä, ja se ymmärtämys perustuu silloin itse asiaan. Se ei ole semmoista kuin fyysillinen ymmärrys, joka perustuu tosiasioiden nojalla tehtyihin johtopäätöksiin, vaan se on ymmärtämystä, joka tulee ihmiseen aivan välittömästi, aivan ilman aineellista syytä, ilman edelläkäypää ajattelua, ja sanoo ihmiselle ehdottoman varmasti, kuinka asia on.

Toivon, että olen osannut antaa edes pienen kuvan siitä, mitä tarkoitetaan astraalisilla, mentaalisilla ja fyysillisillä aistimilla ja aistimuksilla.